

Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o dvojí kariéře sportovců

(2013/C 168/04)

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ,

PŘIPOMÍNÁJÍCE:

že Rada stanovila dne 20. května 2011 pracovní plán Evropské unie v oblasti sportu na období let 2011–2014, v jehož rámci byla vyzdvížena úloha vzdělávání, odborné přípravy a kvalifikace v oblasti sportu a byla vytvořena odborná skupina pro vzdělávání a odbornou přípravu v oblasti sportu za účelem vypracování návrhu evropských pokynů týkajících se dvojí kariéry;

VÍTAJÍCE:

Pokyny EU ke dvojí kariéře sportovců, které členské státy a odborná skupina pro vzdělávání a odbornou přípravu v oblasti sportu spadající pod Komisi vypracovaly na základě návrhu *ad hoc* skupiny odborníků pro dvojí kariéru a které vyzývají k řadě politických opatření na podporu dvojí kariéry v oblasti sportu⁽¹⁾;

VĚDOMI SI TOHO, ŽE:

- pro účely těchto závěrů Rady by se „sportovcem“ měl rozumět „talentovaný sportovec“ nebo „vrcholový sportovec“, a to sportovci i sportovkyně, včetně zdravotně postižených sportovců, respektující Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením,
 - „talentovaným sportovcem“ by se měl rozumět sportovec, kterého určitá sportovní organizace, řídicí orgán nebo příslušný stát uznává jakožto sportovce s potenciálem k dosažení vrcholové sportovní kariéry,
 - „vrcholovým sportovcem“ by se měl rozumět sportovec, který má profesionální smlouvu se zaměstnavatelem působícím v oblasti sportu nebo se sportovní organizací, nebo sportovec, jehož status vrcholového sportovce uznává určitá sportovní organizace, řídicí orgán nebo příslušný stát na základě dosažených úspěchů a výsledků;
- „dvojí kariérou“ by se měla rozumět situace, kdy sportovci mohou bez nepřiměřených osobních důsledků pružně kombinovat sportovní kariéru se vzděláváním nebo prací, aby chránili své morální, zdravotní, vzdělávací a profesionální zájmy, aniž by tím jeden z těchto cílů ohrozili, přičemž zvláštní důraz se klade na pokračující formální vzdělávání mladých sportovců;
- je třeba, aby bylo možné zkombinovat vrcholové sportovní výkony se vzděláváním a kariérou, tak aby sportovci mohli využít své silné stránky k dalšímu přínosu pro společnost a prostřednictvím účasti na sportovní činnosti nabyli vědomosti, dovednosti a kompetence; na základě doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení⁽²⁾ by členské státy měly tyto vědomosti, dovednosti a kompetence zohledňovat a uznávat;

- podpora dvojí kariéry přispívá k plnění řady cílů v rámci strategie Evropa 2020⁽³⁾ (předcházení předčasnému ukončování školní docházky, více osob s vysokoškolským vzděláním, vyšší zaměstnatelnost) a zvyšuje účinnost politik v oblasti sportu tím, že se více sportovců déle věnuje sportu;
- stále více sportovců pravidelně trénuje nebo se účastní soutěží a závodů v zahraničí, což skloubení sportovní kariéry se školou, studiem nebo kariérou mimo oblast sportu komplikuje. V rámci evropské populace tyto sportovci vykazují jednu z nejvyšších úrovní mezinárodní mobility;
- sportovci přispívají významně k obrazu sportu a fyzické aktivity, předávají společnosti pozitivní hodnoty, jako je spravedlnost a touha po úspěchu, a představují vzorové modely pro nábor mladých sportovců. Jsou rovněž významnými zástupci svých domovských zemí. V tomto kontextu je odpovědností všech sportovních organizací a vlád, aby umožnily sportovcům uspět v rámci dvojí kariéry a zajistily jim, že nebudou po skončení své kariéry znevýhodněni (*);
- sport dětí musí být vždy prováděn v souladu s *Úmluvou OSN o právech dítěte*. Zvláštní péče by měla být věnována tomu, aby se zajistilo, že zapojení dětí do přípravy na vrcholový sport není kontraproduktivní ani neškodí jejich dobrému fyzickému, sociálnímu a emocionálnímu stavu (*);
- hlavními výzvami v souvislosti s kvalitou vzdělávání a podpůrných služeb pro sportovce, kteří se věnují vrcholovému sportu v Evropě, jsou:
 - zajištění rozvoje sportovců, zejména mimo jiné pokud jde o druhy sportu vyžadující specializaci v raném věku (prováděné v souladu s *Úmluvou OSN o právech dítěte*), jakož i mladých lidí v rámci vzdělávání a odborné přípravy,
 - dosažení rovnováhy mezi sportovní přípravou a vzděláváním a, později v životě, rovnováhy mezi sportovní přípravou a výkonem zaměstnání,
 - fáze ukončování sportovní kariéry sportovců, včetně těch, kteří sportu zanechají předčasně (*);
- chtějí-li sport provozovat na vysoké úrovni, jsou mnozí sportovci nuceni přispívat na financování své sportovní

⁽¹⁾ Dokument 17208/12.

⁽²⁾ Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ Dokument KOM(2010) 2020 v konečném znění.

(*) Výhrada přezkumu ze strany IT.

činnosti, a to často prostřednictvím podpory ze strany rodiny, studentských půjček či zaměstnání na částečný nebo plný úvazek. Někteří sportovci úplně opouštějí oblast sportu, protože je obtížné skloubit jejich sportovní kariéru se vzděláváním nebo prací;

10. pokud dokáží sportovci skloubit sportovní kariéru se vzděláváním nebo prací, má to velký přínos, mimo jiné v oblasti zdraví (například vyvážený životní styl a méně stresu) a rozvoje (například rozvoj dovedností, které lze uplatnit při sportu, vzdělávání nebo v jiných oblastech života), v sociální oblasti (širší sociální sítě a systémy sociální podpory) a z hlediska lepších vyhlídek na budoucí zaměstnání;

VYZÝVAJÍ V TÉTO SOUVISLOSTI ČLENSKÉ STÁTY EU, SPORTOVNÍ ORGANIZACE A ZÚČASTNĚNÉ STRANY, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A OBLASTÍ ODPOVĚDNOSTI SE ZOHLEDNĚNÍM NEZÁVISLOSTI SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ:

1. vypracovaly na základě zásad obsažených v pokynech EU ke dvojí kariéře sportovců politický rámec nebo vnitrostátní pokyny ke dvojí kariéře sportovců, přičemž do tohoto procesu by se měly zapojit všechny příslušné zúčastněné strany, například ministerstva sportu, zdravotnictví, vzdělávání, práce, obrany, mládeže, vnitra a financí a jiné orgány, sportovní organizace, řídicí orgány, vzdělávací instituce, podniky, obchodní komory a odbory, jakož i orgány zastupující sportovce;
2. podporovaly spolupráci a dohody mezi všemi příslušnými zúčastněnými stranami při vypracování a provádění opatření v oblasti dvojí kariéry;
3. vybízely k meziodvětvové spolupráci a podporovaly opatření a výzkum s cílem vymezit a řešit problémy, s nimiž se sportovci potýkají, pokud jde o vzdělávání i pracovní prostředí;
4. prosazovaly výměnu osvědčených postupů a zkušeností týkajících se dvojí kariéry mezi členskými státy na místní a regionální úrovni i na úrovni členských států;
5. zajistily rovné uplatňování již existujících opatření na podporu dvojí kariéry, pokud jde o sportovce a sportovkyně, a zohlednily zvláštní potřeby zdravotně postižených sportovců;
6. vybízely sportovní organizace a vzdělávací instituce, aby zajistily, že práci nebo dobrovolnické činnosti na podporu sportovců s dvojí kariérou se věnují pouze vhodně kvalifikovaní nebo vyškolení pracovníci;
7. prosazovaly uplatňování standardů kvality ve sportovních akademiích a vrcholových tréninkových střediscích, například pokud jde o pracovníky věnující se otázce dvojí kariéry, bezpečnostní a ochranná opatření a transparentnost v oblasti práv sportovců;
8. pokud jde o vzdělávání sportovců,

— umožnily sportovcům v rámci souvisejících politik nebo právních systémů kombinovat sportovní činnosti se vzděláváním, případně i v rámci sítí vzdělávacích institucí. V tomto ohledu by mohly pomoci přizpůsobené akademické cykly, individuální studijní plány, dálkové studium a elektronické učení, doplňková výuka s pomocí tutorů a pružné termíny zkoušek,

— zvážily přínosy zavedení kvalitního systému akreditace na vnitrostátní úrovni pro služby v oblasti dvojí kariéry poskytované ve střediscích odborné přípravy, sportovních školách, sportovních akademiích, sportovních klubech, sportovních federacích nebo na univerzitách,

— zvážily podporu vzdělávacích institucí na vnitrostátní úrovni a mezi členskými státy s cílem spolupracovat na přizpůsobených vzdělávacích programech a za prioritu považovat zavedení rovnocennosti mezi kvalifikačními úrovněmi popsány v evropském rámci kvalifikací,

— zvážily opatření, která usnadní a podpoří geografickou mobilitu sportovců s cílem umožnit skloubení jejich sportovní kariéry se vzdělávacími programy v zahraničí,

— podporovaly rozvoj programů odborné přípravy nebo kvalifikací ve sportovním odvětví určených sportovcům prostřednictvím podpory vazeb mezi poskytovateli vzdělávání a sportovními organizacemi,

— pokračovaly v práci na vnitrostátních rámcích kvalifikací za účelem sladění sportovních kurzů, kvalifikací a certifikací pro povolání v odvětví služeb podporujících dvojí kariéru s evropským rámcem kvalifikací,

9. pokud jde o práci sportovců,

— podporovaly konkrétně zaměřené akce (semináře, konference, workshopy, společenské akce, burzy pracovních míst) pro sportovce s cílem zdůraznit význam dvojí kariéry a poskytnout sportovcům informace o dostupných službách a jiných opatřeních na podporu práce,

— zvážily zavedení zvláštních programů na podporu dvojí kariéry pro sportovce pracující ve veřejných službách, které by rovněž sloužily jako příklad osvědčených postupů pro jiné zaměstnavatele,

— zvážily prostor pro opatření kompenzující znevýhodnění sportovců v důsledku jejich nepravidelného zapojení do pracovního trhu,

— prosazovaly pokyny a podporu pro vrcholové sportovce, kteří končí se sportovní činností, tak aby se mohli připravit na kariéru v rámci širšího pracovního trhu a zahájit a rozvíjet ji, až jejich sportovní kariéra skončí,

— zahrnuly otázku dvojí kariéry do programu sociálního dialogu na úrovni členských států a EU;

10. pokud jde o zdraví sportovců,

- zvázily podporu spolupráce mezi orgány v oblasti sportu, ochrany zdraví a vzdělávání za účelem poskytnutí sportovcům zdravotní a psychologické pomoci prostřednictvím vzdělávacích programů v oblasti dovedností potřebných pro život, zdravého životního stylu, výživy, předcházení úrazům a rehabilitačních technik a zohlednily zejména morální integritu nezletilých osob a přechod sportovců na jiný způsob života po ukončení sportovní kariéry,
- orgány působící v oblasti veřejného zdraví a poskytovatelé soukromého pojištění se vyzývají, aby případně uvažovaly o pojistných podmínkách, které by zaměstnavatelům, pracujícím sportovcům a bývalým sportovcům poskytly dodatečné zaměstnanecké krytí týkající se sportovních úrazů, a zohlednily zejména přechod na jiný způsob života po skončení sportovní kariéry;

11. pokud jde o finanční otázky sportovců,

- se případně zabývaly možnostmi zavedení nebo dalšího rozvoje systémů finanční podpory sportovců z řad studentů, které by zohledňovaly různé fáze dvojí kariéry,
- zvázily případně vytvoření zvláštních stipendií na podporu dvojí kariéry na vzdělávacích institucích a institucích poskytujících odborné vzdělávání a přípravu, která by sportovcům umožnila skloubit vzdělávání se sportem. Tato stipendia by mohla sestávat z finanční pomoci týkající se některých výdajů souvisejících se sportem, plateb školného v rámci zvláštních vzdělávacích programů nebo podpůrných služeb specificky zohledňujících přechod na jiný způsob života po skončení sportovní kariéry;

S OHLEDEM NA NEZÁVISLOST SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ TYTO ORGANIZACE VYZÝVAJÍ, ABY:

1. zajistily podporu úspěchu dvojí kariéry sportovců na všech interních úrovních (například jmenováním kvalifikovaných poradců, kteří pomáhají sportovcům od počátku jejich sportovní kariéry do jejího konce/ukončení; tím, že příslušní trenéři a podpůrní pracovníci zohledňují nároky na vzdělávání nebo práci; plánováním vnitrostátních a mezinárodních sportovních událostí způsobem, který zohlední nároky související se vzděláváním nebo prací sportovců a chrání sportovce před nadměrnou zátěží (*);
2. vyvíjely sítě a mechanismy zřízené v rámci členských států nebo veřejných sportovních orgánů a poskytovaly vedení a plně se do těchto sítí a mechanismů zapojovaly za účelem vytvoření a zavedení služeb na podporu dvojí kariéry sportovců;

3. zvázily jmenování zvláštních „ambasadorů“ z řad sportovců s dvojí kariérou na důkaz toho, že lze zároveň dosáhnout úspěchu ve vrcholovém sportu a ve vzdělávání nebo práci;
4. spolupracovaly s obchodními komorami a odbory, jakož i s podniky s cílem zvýšit povědomí o tom, jaká pozitiva a výhody mohou sportovci přinést zaměstnavatelům, a rovněž za účelem podpory pružných pracovních podmínek pro sportovce;
5. podporovaly sjednávání sponzorských dohod se společnostmi, které umožní sportovcům získat pracovní zkušenosti, přednostní nábor nebo pružné pracovní podmínky ve sponzorské společnosti nebo jejich partnerských společnostech;
6. zapojily případně orgány zastupující sportovce do vypracovávání politik a opatření v oblasti dvojí kariéry;

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, ABY:

1. na základě Pokynů EU ke dvojí kariéře sportovců zvázila vhodná navazující opatření v rámci druhého pracovního plánu Rady v oblasti sportu, včetně způsobů přesného hodnocení provádění politických opatření v oblasti dvojí kariéry napříč EU, které mohou členské státy využívat na volitelné bázi/podle uvážení;
2. podporovala síť na podporu dvojí kariéry sdružující asociace sportovců, podniky, obchodní komory a odbory, jakož i sportovní organizace, vzdělávací instituce, orgány s místní i celostátní působností a trenéry za účelem výměny informací a osvědčených postupů na úrovni EU;
3. prosazovala a podporovala v EU sdílení osvědčených postupů ohledně dvojí kariéry sportovců, mimo jiné podporou projektů a šířením jejich výsledků v rámci příslušných režimů a programů financování;
4. podporovala systém sledování nebo výzkum založený na mezinárodním rozměru programů na podporu dvojí kariéry, zejména pokud jde o dopady změn v životě sportovců, zajištění rozvoje sportovců, kteří se věnují sportům vyžadujícím specializaci v raném věku, účinnost opatření a podpůrných služeb v členských státech a opětovný vstup vrcholových sportovců na pracovní trh;
5. podporovala ve spolupráci se zúčastněnými subjekty v této oblasti rozvoj soustavy minimálních požadavků na kvalitu na evropské úrovni, který by vnitrostátním službám a zařízením na podporu dvojí kariéry mohl sloužit jako referenční rámec a který by zajišťoval transparentnost a zaručoval kvalitu, zabezpečení a bezpečnost pro sportovce, včetně sportovců v zahraničí.

(*) Výhrada přezkumu ze strany IT.